

Memorandum

Informeren PS middels een memo over de 'nieuwe' normen met ingang van 1 januari 2024 waterkwaliteit zwembadwater.

Onderwerp	Nieuwe normen op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zwemwaterkwaliteit en de handhavingstrategie
Datum	20-05-2025
Documentnummer	UTSP-255965938-14494
Van	Commissaris van de Koning, mr. J.H. Oosters
Aan	Provinciale Staten

De nieuwe normen voor waterkwaliteit in badwaterbassins (hierna: zwembaden) die per 1 januari 2024 met de komst van de Omgevingswet zijn ingegaan en waarvan de overgangstermijn per 1 januari 2025 is verlopen, hebben consequenties voor het toezicht- en handhaving op de inrichtingen/zwembadwaterbassins. Onderstaand wordt uiteengezet over wat dit betekent voor de praktijk en de manier waarop GS als bevoegd gezag mee omgaat. Binnen het IPO-juristen Milieu Toezicht en Handhavingsoverleg is afgesproken om landelijk één eenduidige de Toezicht- en Handhavingstrategie toe te passen inzake voornoemd onderwerp.

Voorgeschiedenis:

Provincie Utrecht heeft in totaal 109 zwembaden. Om de gezondheid van zwemmers en de zwembadmedewerkers te beschermen, zijn wettelijk kwaliteitseisen gesteld aan zwembaden en zwembadwater. De provincies zijn bevoegd gezag voor toezicht op en handhaving van deze kwaliteitseisen. Met de invoering van de Omgevingswet zijn in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) extra eisen toegevoegd aan de al bestaande kwaliteitseisen voor het zwembadwater. Om aan deze nieuwe eisen voor waterkwaliteit te voldoen, gold een overgangstermijn. Op 1 januari 2025 verliep deze overgangstermijn. Sinds 1 januari 2024 zijn metingen uitgevoerd op grond van de nieuwe waterkwaliteitseisen. Uit deze metingen komt naar voren dat een groot deel van de zwembaden (landelijk circa 40% en in provincie Utrecht circa 30%) nog niet voldoen aan alle nieuw gestelde kwaliteitseisen.

Klasseindeling parameters

Op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving tabel 15.26 (bijlage toelichting kwaliteitseisen) zijn de parameters ingedeeld in klasse I, II, of III naar gelang de consequenties voor de volksgezondheid. Het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in Klasse I heeft een grotere consequentie dan het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in Klasse II. Het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II heeft dan weer een grotere consequentie dan het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in Klasse III. Bij het niet voldoen aan de parameters ingedeeld in categorie I is direct bij de eerste overschrijding van de norm sprake van een overtreding en zal sluiting volgen tot uit metingen blijkt dat weer aan één of meerdere van deze waterkwaliteitseisen ingedeeld in categorie I wordt voldaan. Bij de overschrijding van de kwaliteitseisen ingedeeld in klasse II en III, waar de nieuw toegevoegde kwaliteitseisen onder vallen, ligt dat anders. Deze eisen worden respectievelijk eens per kwartaal en eens per maand gemeten. Na respectievelijk twee of drie overschrijdingen is sprake van een overtreding. Dit zou op grond van de toezichtbevindingen met betrekking tot

het jaar 2024 in de provincie Utrecht gaan om 30% van de 109 zwembaden die niet voldoen aan de eisen van de parameters ingedeeld in klasse II en III van het Bal. Het gaat hierbij om normen waarbij overschrijdingen niet leiden tot een direct gezondheidsrisico en waarbij alleen zeer langdurige blootstelling mogelijk gevolgen kan hebben voor de gezondheid .

Landelijke samenwerking handhaving door provincies

De afwijking van de strengere parameters in Klasse II en III worden door verschillende factoren veroorzaakt. Er is nog te weinig kennis over de invloed van verschillende onderdelen van de waterbehandeling van zwembaden in relatie tot de vorming van sommige van de parameters in Bal hoofdstuk 15. Bovendien zijn er veel variabelen die ertoe kunnen leiden of er wel of geen overschrijding zal plaatsvinden van de parameters. Het beïnvloeden van deze variabelen is niet eenvoudig voor de zwembaden met de huidige kennis en/of invloed.

Er is daarom landelijk met alle provincies gezocht naar een aanpak die de juiste balans houdt tussen de maatschappelijke belangen en de veiligheid van zwemmers en zwembadpersoneel, om zo onnodige sluiting van zwembaden te voorkomen.

Handhavingsstrategie

Bij overschrijding van de nieuwe eisen uit Klasse II en III is in bepaalde gevallen ruimte om sluiting te voorkomen (middels een maatwerkvoorschrift). Voor overschrijdingen van deze Klassen wordt conform het beleid en in afstemming met de overige provincies wel gehandhaafd. Er is immers sprake van een overtreding en er was al een overgangstermijn van een jaar gegund. Maar er is in deze gevallen geen sprake van een acuut gezondheidsrisico en directe sluiting kan maatschappelijk ontwrichtend werken.

De badhouder stelt bij dreigende overtredingen van waterkwaliteitseisen Klasse II en III een plan van aanpak op, waarin maatregelen om te gaan voldoen en een redelijke implementatietermijn van deze maatregelen staan beschreven. Deze termijn is zo kort mogelijk en maximaal één jaar. De badhouder blijft verantwoordelijk voor het voldoen aan de waterkwaliteitseisen en is ook aansprakelijk voor eventuele gevolgen als hier niet aan wordt voldaan.

Expertgroep

Parallel wordt vanuit het IPO een expertgroep opgezet. Deze groep ondersteunt de toezichthouders met kennis en onderzoekt met welke maatregelen de badhouders wél aan de nieuwe kwaliteitseisen kunnen voldoen. Ook onderzoeken ze welke normen eventueel onder welke omstandigheid in de praktijk niet haalbaar zijn. Hierover is ook contact met het ministerie van Infrastructuur en Waterschap (IenW). De badhouders zijn inmiddels geïnformeerd over de handhavingsstrategie en de vorming van de expertgroep.

De inzet is ervoor te zorgen dat alle baden zo snel mogelijk, uiterlijk binnen één jaar, zullen voldoen aan de nieuwe kwaliteitseisen. Mocht blijken dat één of meer normen voor waterkwaliteit om welke reden dan ook niet haalbaar zijn, dan is het van belang de uiteindelijke onderzoeksresultaten van de expertgroep te betrekken bij de dan te nemen stappen.